

I Kulturminneåret 2009 har Norsk Kulturarv for femte gang arrangert aksjonen "Rydd et kulturminne". Om lag 7 000 elever i 350 barne- og ungdomsgrupper har deltatt over hele landet.

7000 ELEVER

HAR RYDDET KULTURMINNER

TEKST: ØYANN BRENDHAUGEN STRAND

DETTE ER DEN TREDJE AKSJONEN som er gjennomført med god støtte fra Sparebankstiftelsen DnB NOR. "Rydd et kulturminne" har gjennom aksjonene i 2005, 2007 og 2009 dermed fått i alt 3 mill. kroner fra Sparebankstiftelsen. De fem aksjonene med tema "Rydd et kulturminne" i regi av Norsk Kulturarv reflekterer en innsats på over 200 000 dugnadstimer gjennom rundt 1 000 prosjekt med deltakelse fra rundt 25 000 elever. Fellesnevneren for prosjektene er rydding, tilgjengeliggjøring og rehabilitering av ulike kulturminner – fra gamle boplasser og historiske gardsbruk til fangstanlegg og gravhauger, fra kulturstier og minnesmerker til militære fort og historiske jernbaner.

"RYDD ET KULTURMINNE" reflekterer viktige verdier for Norsk Kulturarv, nemlig vedlikehold av kulturarven gjennom tilgjengeliggjøring og aktiv bruk. Den store interessen og den formidable innsatsen fra barn og unge landet rundt viser at vi har fått resonans fra den strengen vi har slått an, med uvurderlig hjelp fra Sparebankstiftelsen DnB NOR. Den pedagogiske verdien som ligger i aktiv tilnærming til en levende kulturarv er ikke minst viktig. For sin innsats mottar alle gruppene et stipend på 3 000 kroner.

I TILLEGG deles det ut premier til 10 særskilt gode eksempler som har utmerket seg spesielt. Denne gangen tilfalt premiene Vadsø Atletklubb, Finnmark (fredet gårdsanlegg), Haga skole og Sola historielag, Rogaland (gammel steinsetting), Moltemyr skole, Aust-Agder (hustufter), Kvam skole, Nord-Trøndelag (gammel veg), Aure barne- og ungdomsskole, Møre og Romsdal (kystfort), Flåm skule, Sogn og Fjordane (jernalderplass), Hovet skole, Buskerud (husmannsplass), Furulund skole, Vest-Agder (staurhus, eplehage og beiteområde), Grünerløkka historielag, Oslo (jødisk gravlund), Folkvang skole, Østfold (hule).

KLASSE 7A VED HAGA skole fikk påskjønnelse for sitt arbeid. Sammen med Sola Historielag har de gjennomført et prosjekt rundt en trekantet steinsetting på Hagaøya like ved innseilingen av Hafsrfjord, som var ganske overgrodd av torv og busker. Fordi dette er et automatisk fredet kulturminne, ble det opprettet kontakt med Rogaland fylkeskommune, og arkeolog Jens Flemming Krøger deltok i arbeidet. Styremedlem i Norsk Kulturarv, Jarle Braut, delte ut premien. Foto: Tor Erik Hansen

FOLKVANG SKOLE: En av de som gruppene som har utmerket seg spesielt, er elevene i tidligere 7B ved Folkvang skole som i vår deltok med et prosjekt ved "Karl den XIIs bakerovn", som ligger bare 800 meter fra skolen. Dette har hittil vært et nesten ukjent kulturminnesmerke – en naturlig hule i den isskurte granitten. Her er klassen sammen med styremedlem Per Harald Grue i Norsk Kulturarv og stortingsrepresentant Line Henriette Hjemdal, som var til stede og delte ut ekstrapremien. Foto: Steinar Øystad

VADSØ ATLETKLUBB fikk ekstra påskjønnelse for ryddeprosjektet på det freda anlegget Eliseussengården i Kiby. Dette er et Varangerhus under restaurering som består av en boligdel, fjøs, brønnhus, gang og stabbur – alt sammenbygd under et tak. Ungdommene har deltatt i skjøtsel av hagen gjennom å slå gresset med ljå, og de har spadd fram de gamle hellene som ligger rett ved fjøsutgangen. De håper å få anledning til å komme tilbake til sommeren, kanskje for å sette poteter i hagen eller på annen måte bruke bygget. Foto: Oddbjørn Gundersen